

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна П. МАШКАЛЮ

Регіональна соціально-економічна політика
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

28 Публічне управління та адміністрування
281 «Публічне управління та адміністрування»
перший (бакалаврський)
Публічне управління

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

обов'язкова
українська

Завідувач кафедри
державного управління,
публічного адміністрування
та регіональної економіки

Наталія ГАВКАЛОВА

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки

Протокол № 1 від 27.08.2021 р.

Розробники:

Шумська Ганна Миколаївна, к.е.н., доцент кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Реформування системи управління регіональним розвитком передбачає запровадження нової якості регіональної політики, покликаної поєднати завдання модернізації економіки країни із завданнями забезпечення комплексного збалансованого розвитку регіонів. Завдання забезпечення стрімкого соціально-економічного розвитку України, який має вивести її на рівень найбільш розвинених країн Європи в умовах сьогодення, істотно ускладнюється через конфлікт на сході країни та фінансово-економічну кризу, яка призвела до низки катастрофічних наслідків (згорання, а у деяких випадках навіть остаточне припинення виробництва, стрімке знецінення національної валюти, різке зниження рівня життя населення тощо). Разом із тим, досвід виходу із трансформаційної кризи свідчить, що об'єктивно Україна має всі передумови для подолання її негативних наслідків. Це можливо шляхом модернізації сучасної регіональної соціально-економічної політики та розробки стратегічного плану дій.

Дисципліна "Регіональна соціально-економічна політика" є обов'язковою навчальною дисципліною підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня освітньо-професійної програми "Публічне управління" для всіх форм навчання та посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки надає методологічні, методичні знання, допомагає сформувати професійні компетентності у студентів щодо аналізу регіонального розвитку і розробки заходів для реалізації дієвої регіональної соціально-економічної політики в Україні.

Вивчення дисципліни "Регіональна соціально-економічна політика" сприятиме підвищенню рівня професійної підготовки студентів, формуванню у них компетентностей щодо теоретико-практичного опрацювання проблем розвитку регіонів країни для розробки і реалізації дієвої регіональної соціально-економічної політики в Україні.

Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів компетентності щодо вивчення особливостей соціально-економічного розвитку регіонів країни для розробки і реалізації дієвої регіональної соціально-економічної політики в умовах реформ.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Теорія управління	Система публічного адміністрування
Електронне врядування	Стратегічний менеджмент
Децентралізація як приклад демократичного управління суспільством в Європі	Регіональний менеджмент

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
СК 4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ. СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.	ПРН 8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи реалізації регіональної соціально-економічної політики

Тема 1. Теоретико-методологічні аспекти дисципліни

1.1. Сутність, об'єкт, предмет, завдання і ключові поняття дисципліни.

Ключові поняття навчальної дисципліни "Регіональна соціально-економічна політика". Об'єкт і предмет вивчення дисципліни. Єврорегіони як нові об'єкти реалізації регіональної соціально-економічної політики. Основні завдання дисципліни. Суб'єкти регіональної соціально-економічної політики.

1.2. Основні структурні елементи регіону як важливого об'єкту вивчення дисципліни.

Сутність поняття «структура регіону». Характеристика основних структурних елементів регіону (економічний, соціальний, галузевий, інституційний, відтворювальний, зовнішньоекономічний тощо).

1.3. Зв'язок дисципліни з іншими дисциплінами і науками.

Взаємозв'язок дисципліни "Регіональна соціально-економічна політика" з іншими дисциплінами і науками. Основний внесок дисципліни "Регіональна соціально-економічна політика" у розвиток дисциплін сфери публічного управління та інших дисциплін.

1.4. Методологія дисципліни.

Визначення поняття "метод". Методологія дослідження проблем формування та реалізації регіональної соціально-економічної політики. Класифікація основних методів, що використовуються у процесі формування та реалізації регіональної соціально-економічної політики. Характеристика основних методів формування та реалізації регіональної соціально-економічної політики.

Тема 2. Регіон у системі територіально-адміністративного устрою України

2.1. Сутність регіону та класифікація регіонів України.

Підходи до визначення поняття "регіон". Порівняльний аналіз підходів вчених до трактування поняття "регіон". Класифікація регіонів. Характеристика основних типів регіонів. Поняття "макрорегіон" і "мікрорегіон". Роль макро- і мікрорегіонів у реалізації соціально-економічної політики.

2.2. Основні функції регіону.

Сутність та характеристика основних функцій регіону (інституціональна, економічна, соціальна, екологічна, етнопсихологічна). Публічні установи, які впливають на регіональний розвиток та здійснення регіональної соціально-економічної політики при виконанні функцій регіонів. Фактори, які впливають на ступінь реалізації функцій регіонів.

2.3. Регіональні стратегії розвитку: сутність, роль у загальній системі планування розвитку регіонів, особливості розроблення.

Зміст стратегічного управління й планування розвитком регіону. Процедура стратегічного управління й планування на регіональному рівні. Основні функції стратегічного управління на регіональному рівні. Сутність регіональної стратегії розвитку та плану заходів щодо реалізації регіональної стратегії розвитку. Вимоги, які висуваються до регіональної стратегії розвитку. Порядок розроблення державної та регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності їх реалізації з урахуванням досвіду та методики ЄС із «СМАРТ-спеціалізації».

Тема 3. Сутність та особливості регіональної соціальної політики

3.1. Сутність, мета й завдання регіональної соціальної політики.

Необхідність здійснення регіональної соціальної політики в Україні. Класичні і сучасні дослідження у сфері соціальної політики. «Піраміда» цілей здійснення регіональної соціальної політики (глобальна ціль, стратегічні, тактичні і оперативні цілі). Основні завдання регіональної соціальної політики.

3.2. Об'єкти, суб'єкти, принципи й функції регіональної соціальної політики.

Об'єкти і суб'єкти регіональної соціальної політики держави. Сутність механізму

реалізації регіональної соціальної політики. Головні елементи механізму реалізації регіональної соціальної політики. Основні принципи регіональної соціальної політики держави та їх зміст. Основні функції регіональної соціальної політики. Напрями реалізації регіональної соціальної політики в Україні. Індикатори соціального розвитку регіону. Складові регіонального індексу людського розвитку.

3.3. Інструменти реалізації регіональної соціальної політики.

Основні інструменти реалізації регіональної соціальної політики в Україні (правові, економічні, організаційно-адміністративні, соціально-психологічні). Зміст і характеристика основних інструментів реалізації регіональної соціальної політики. Соціальні послуги як інструмент реалізації соціальної політики в регіоні. Роль недержавних громадських організацій в реалізації регіональної соціальної політики.

Тема 4. Теоретичні засади регіональної економічної політики

4.1. Сутність, об'єкти, суб'єкти та складові регіональної економічної політики.

Сутність та основні підходи до визначення поняття "регіональна політика". Мета та основні завдання регіональної економічної політики. Об'єкти і суб'єкти регіональної економічної політики держави. Державна регіональна політика як складова регіональної економічної політики в Україні. Складові регіональної економічної політики (державна регіональна економічна політика, соціально-економічна політика регіонів), їх характеристика.

4.2. Основні принципи регіональної економічної політики.

Сутність і характеристика принципів регіональної економічної політики в Україні. Практична реалізація принципів регіональної економічної політики у діяльності органів публічної влади в Україні.

4.3. Види регіональної політики та їх характеристика.

Види регіональної політики (регіональна економічна політика, регіональна соціальна політика, регіональна демографічна політика, регіональна гуманітарна політика тощо), їх характеристика. Цілі, сутність та інструменти основних видів регіональної політики.

Тема 5. Реалізація регіональної соціально-економічної політики органами влади в Україні

5.1. Роль органів публічної влади в реалізації регіональної соціально-економічної політики.

Законодавча база реалізації регіональної соціально-економічної політики в Україні. Нормативно-правові акти, що регулюють процес здійснення регіональної соціально-економічної політики в Україні. Визначення ролі органів публічної влади в забезпеченні соціально-економічного розвитку регіону. Повноваження центральних і регіональних органів державної виконавчої влади при здійсненні регіональної соціально-економічної політики. Повноваження органів місцевого самоврядування при здійсненні регіональної соціально-економічної політики.

5.2. Механізм реалізації регіональної соціально-економічної політики та його складові частини.

Сутність і значення механізму реалізації регіональної соціально-економічної політики та його складові частини. Нормативно-правові основи реалізації регіональної економічної політики в Україні. Форми, методи та інструменти реалізації регіональної економічної політики. Інституційне забезпечення державної регіональної політики: стан, проблеми та перспективи.

Змістовий модуль 2. Підвищення дієвості реалізації регіональної соціально-економічної політики в Україні

Тема 6. Оцінювання ресурсного потенціалу регіону у процесі реалізації регіональної соціально-економічної політики

6.1. Природно-ресурсний потенціал (ПРП) як важлива складова соціально-економічного потенціалу регіону та його характеристика.

Поняття "природно-ресурсний потенціал регіону". Природно-ресурсний потенціал як

важлива складова соціально-економічного потенціалу регіону та його характеристика (мінеральні, земельні, водні, лісові, рекреаційні ресурси тощо). Принципи оцінювання природно-ресурсного потенціалу регіону у процесі реалізації регіональної соціально-економічної політики.

6.2. Сутність природних ресурсів як фактору розвитку регіону та їх економічне оцінювання.

Природні ресурси як економічний фактор розвитку економіки регіону. Класифікація природних ресурсів. Рівень забезпеченості регіонів України природними ресурсами та їх економічне оцінювання. Особливості оцінювання окремих видів природних ресурсів для забезпечення ефективної регіональної соціально-економічної політики. Бонітування ґрунтів як важлива складова оцінювання земельних ресурсів регіону. Сутність та розрахунок інтегрального природно-ресурсного потенціалу території.

6.3. Сучасна регіональна демографічна політика та оцінка основних її показників.

Демографічний потенціал регіону та його характеристика. Сучасна регіональна демографічна політика в Україні та її особливості. Основні показники оцінювання демографічного потенціалу регіону у процесі реалізації регіональної соціально-економічної політики.

6.4. Сутність міграції населення, її види та основні показники оцінювання.

Міграція населення та її види. Аналіз міграційних процесів в Україні. Роль міграційних процесів у процесі реалізації регіональної соціально-економічної політики. Показники руху населення (коефіцієнти інтенсивності міграції тощо).

6.5. Трудоресурсна ситуація у регіоні та основні показники її оцінювання.

Сутність трудоресурсного потенціалу регіону та основні показники його оцінювання. Сутність і особливості регіонального ринку праці. Поняття економічної активності населення регіону як основи трудоресурсного потенціалу регіону. Людський потенціал як основа реалізації дієвої регіональної соціально-економічної політики.

Тема 7. Сутність і структура господарського комплексу регіону як основа реалізації регіональної соціально-економічної політики

7.1. Сутність галузевої структури економіки регіону та її взаємозв'язок з процесом реалізації регіональної соціально-економічної політики.

Сутність галузевої структури економіки регіону та її вплив на процес реалізації регіональної соціально-економічної політики. Складові виробничої та невиробничої сфери регіону. Поняття та ознаки галузі спеціалізації. Ознаки міжгалузевих комплексів у регіоні. Поняття та класифікація інфраструктури регіону. Характерні риси галузевої структури економіки регіону.

7.2. Регіональна смарт спеціалізація промисловості.

Необхідність застосування регіональної смарт спеціалізації промисловості у процесі реалізації регіональної соціально-економічної політики. Сутність і особливості регіональної смарт спеціалізації промисловості. Етапи запровадження регіональної смарт спеціалізації.

7.3. Промисловість – головна ланка господарського комплексу регіону.

Промисловість як головна ланка господарського комплексу регіону. Сутність поняття "галузева структура промисловості регіону". Класифікація галузей промисловості регіону. Основні проблеми територіальної організації промисловості в регіонах України.

7.4. Кластерний підхід до територіальної організації промисловості в регіонах України.

Сутність поняття "кластер". Практика застосування кластерів у регіонах країни. Застосування кластерного підходу до територіальної організації промисловості у процесі реалізації регіональної соціально-економічної політики.

Тема 8. Розробка і впровадження регіональних проєктів як основа дієвої регіональної соціально-економічної політики в Україні

8.1. Сутність та основні характеристики регіональних проєктів.

Передумови поширення проєктного підходу у процесі реалізації регіональної соціально-економічної політики. Сутність та основні характеристики регіональних проєктів.

Відмінності регіональних проєктів від інших видів проєктів. Класифікація регіональних проєктів і прикладні аспекти їх реалізації. Життєвий цикл регіонального проєкту. Перелік та характеристика основних фаз життєвого циклу регіонального проєкту.

8.2. Об'єкти, суб'єкти, принципи та функції управління проєктами в сфері регіонального розвитку в Україні.

Об'єкти та суб'єкти процесу управління проєктами в сфері регіонального розвитку. Характеристика принципів та функцій управління проєктами в сфері регіонального розвитку. Агенції регіонального розвитку як інституції для ефективної реалізації регіональної політики, розробки та реалізації проєктів регіонального розвитку.

8.3. Роль органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у процесі розробки та реалізації регіональних проєктів.

Визначення ролі органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у процесі розробки та реалізації регіональних проєктів. Функції і повноваження регіональних органів влади щодо розроблення та реалізації регіональних проєктів. Проєктний підхід до співробітництва територіальних громад у процесі реалізації регіональної соціально-економічної політики. Основні форми співробітництва територіальних громад. Державно-приватне партнерство у процесі реалізації проєктів на території регіонів країни.

8.4. Вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища на процес розроблення і реалізації регіональних проєктів.

Фактори зовнішнього і внутрішнього середовища, які впливають на процес розроблення і реалізації регіональних проєктів. Характеристика елементів зовнішнього середовища, які впливають на процес розроблення і реалізації регіональних проєктів. Характеристика елементів внутрішнього середовища, які впливають на процес розроблення і реалізації регіональних проєктів. Врахування дії факторів зовнішнього і внутрішнього середовища у процесі реалізації регіональної соціально-економічної політики.

Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у Рейтинг-плані навчальної дисципліни (табл. 2).

Методи навчання та викладання

При викладанні дисципліни використовуються такі методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод – для більш ґрунтовного розкриття сутності певних явищ, законів, процесів за допомогою їх символічного зображення (схеми, діаграми, графіки); практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань; індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального; дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного.

Серед продуктивних методів навчання, спрямованих на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, при викладанні дисципліни використовуються:

проблемні лекції (тема 6) – для постановки перед аудиторією проблемних запитань в рамках теми, а також для спонукання участі студентів у розв'язанні проблем лекції, їх участі у відповідях на запитання, елементи дискусії;

робота в малих групах (теми 1 – 4, тема 6, тема 8) – для структуризації лекційних або практичних занять за формою і змістом, а також для участі кожного студента в роботі за темою заняття (студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5 – 6 осіб та презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу), що забезпечує формування особистісних якостей, а також комунікативних навичок та навичок командної роботи;

ігрові методи, наприклад, метод світового кафе (тема 3) – для поглибленого вивчення проблеми під час роботи над стратегічними завданнями в прийнятті рішень, що дозволить студентам навчитися взаємодіяти у групі для виявлення низки проблем, а також узагальнювати множинні варіанти їх вирішення) тощо.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати залік – 60 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни, – змістового модуля.

Поточний контроль включає оцінювання студентів під час:

практичних та семінарських занять – активна робота на парі (від 1 балу до 2 балів за кожне заняття) за умови виконання студентом завдань у встановлений викладачем термін та відповідають формальним критеріям (у разі виконання розрахункових завдань – арифметична правильність проведених розрахунків, грамотність подачі матеріалу, послідовність та логічність, обґрунтованість висновків, якість оформлення тощо; у разі виконання творчих завдань чи підготовки до семінарського заняття – самостійність виконання, чітко сформульовані цілі та завдання дослідження, грамотність і коректність інтерпретації результатів та висновків, вміння обґрунтовувати свою позицію під час формулювання висновків, вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору на певне проблемне питання, якість оформлення тощо). За активну участь у виконанні практичних завдань студент може отримати максимум 2 бали за кожне заняття за умови опрацювання питань в рамках виконання завдання, активного надання інформації для описової частини роботи та формулювання коротких висновків до виконаної роботи. Загальна кількість балів – 17.

Формами поточного оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

есе, які представляють результати навчально-пізнавальної діяльності студентів за обраними ключовими темами дисципліни, що дозволить розвивати навички їх творчого мислення і продуктивного письма, а також краще закріпити навчальний матеріал. Загальна кількість есе за темами дисципліни – 2, максимальна кількість балів за написання усіх есе – 8 (за умови правильного їх написання та оформлення);

поточні контрольні роботи, які проводяться у вигляді вирішування студентами тестових завдань, що містять запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності, а також у вигляді вирішування практичних завдань, що містять розрахункові задачі за темами. Загальна кількість поточних контрольних робіт – 2, максимальна кількість балів за виконання усіх поточних контрольних робіт – 11 (за умови правильного їх виконання);

колоквіуми, які проводяться двічі за семестр. При проведенні колоквіуму визначається рівень оволодіння студентами професійних компетентностей з навчальної дисципліни за відповідний змістовий модуль. Колоквіум передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді тестування, а також вирішення практичного завдання. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання. Максимальна кількість балів за кожний з колоквіумів – 9 балів. Максимальна кількість балів за обидва колоквіуми – 18 балів. Перший колоквіум включає теми 1 – 5, а другий – теми 6 – 8. Структура колоквіуму: 1) 17 тестових запитань (кожна вірна відповідь на тестове запитання оцінюється по-різному залежно від складності – від 0,25 балів до 0,5 балів. Максимальна кількість балів за вирішені тестові завдання – 5 балів); два практичних завдання (максимальна кількість балів – 4 бали, по 2 бали за кожне правильно виконане завдання).

Самостійна робота здобувача за дисципліною включає:

презентації, які представляють результати виконаних творчих і розрахункових завдань студентами та інших досліджень протягом семестру із застосуванням різних інструментів програмного забезпечення (Microsoft PowerPoint тощо). За кожну створену міні-презентацію студент може отримати 4 бали за умови правильного і своєчасного її виконання. Загальна кількість міні-презентацій – 4, максимальна кількість балів за створення усіх міні-презентацій – 16;

творчі завдання, які представляють результати виконаних завдань студентами протягом семестру (вирішення кросвордів за темами дисципліни тощо). За кожне виконане творче завдання студент може отримати від 3 балів до 4 балів за умови правильного і своєчасного його виконання. Загальна кількість завдань – 6, максимальна кількість балів за виконання усіх міні-завдань – 30.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведеної в табл. 1 "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Таблиця 1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	

Рейтинг-план навчальної дисципліни (табл. 2) містить повну інформацію стосовно тем та видів лекцій, тем практичних (семінарських) занять та питань / завдань для самостійного опрацювання.

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
1	2		3	4
Тема 1. Теоретико-методологічні аспекти дисципліни	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1.1. Сутність, об'єкт, предмет, завдання і ключові поняття дисципліни. 1.2. Основні структурні елементи регіону як важливого об'єкту вивчення дисципліни.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Творче завдання з визначення взаємозв'язку навчальної дисципліни з іншими навчальними дисциплінами у графічному і табличному вигляді	Активна участь на занятті	1
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Складання кросворду за темою: "Теоретико-методологічні аспекти дисципліни"	Перевірка завдання	4
	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1.3. Зв'язок дисципліни з іншими дисциплінами і науками. 1.4. Методологія дисципліни.	Робота на лекції	
	Семінарське заняття	Семінарське заняття за питаннями: 1.1. Класичні теорії і концепції регіонального розвитку. 1.2. Сучасні та новітні теорії регіонального розвитку. 1.3. Вплив транскордонного співробітництва на реалізацію соціально-економічної політики регіонів України та інших країн світу.	Активна участь на занятті	1
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до поточної контрольної роботи. Підготовка презентації за темою 1	Презентація за темою	4	

1	2	3	4	
Тема 2. Регіон у системі територіально-адміністративного	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 2.1. Сутність регіону та класифікація регіонів України. 2.2. Основні функції регіону. 2.3. Регіональні стратегії розвитку: сутність, роль у загальній системі планування розвитку регіонів, особливості розроблення.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання за темою: "Проведення аналізу депресивності регіонів в Україні на основі розрахунку показника валового регіонального продукту на 1 особу"	Активна участь на занятті	1
		Проведення опитування студентів для перевірки сформованих компетентностей за темами 1 – 2	Поточна контрольна робота	5
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до поточної контрольної роботи. Закінчення і оформлення аудиторного завдання щодо Проведення аналізу депресивності регіонів в Україні на основі розрахунку показника валового регіонального продукту на 1 особу	Перевірка завдання	4	
Тема 3. Сутність та особливості	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 3.1. Сутність, мета й завдання регіональної соціальної політики. 3.2. Об'єкти, суб'єкти, принципи й функції регіональної соціальної політики (початок).	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання за темою: "Оцінка стану реалізації регіональної соціальної політики країни на основі оцінки динаміки видатків на соціальну сферу у державному та місцевому бюджетах"	Активна участь у практичному занятті	1
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання завдання за темою: "Надання рекомендацій щодо реалізації регіональної соціальної політики в обраному регіоні"	Перевірка завдання	3	

1	2		3	4
Тема 3. Сутність та особливості регіональної	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 3.2. Об'єкти, суб'єкти, принципи й функції регіональної соціальної політики (закінчення). 3.3. Інструменти реалізації регіональної соціальної політики.	Робота на лекції	
	Практичне завдання	Практичне завдання "Вирішення соціальних і гуманітарних проблем в регіонах України" на основі застосування інноваційного методу "Світове кафе"	Активна участь у практичному занятті	1
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка презентації за темою: "Вирішення соціальних і гуманітарних проблем в регіонах України" (робота у малих групах)	Презентація за темою	4	
Тема 4. Теоретичні засади регіональної економічної	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 4.1. Сутність, об'єкти, суб'єкти та складові регіональної економічної політики. 4.2. Основні принципи регіональної економічної політики. 4.3. Види регіональної політики та їх характеристика.	Робота на лекції	
	Практичне завдання	Практичне завдання "Оцінка ефективності економіки регіону" (обґрунтування місця будівництва підприємства у регіоні та визначення рівня розвитку продуктивних сил у регіоні)	Активна участь у практичному занятті	1
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашнього завдання за темою: "Теоретичні засади регіональної економічної політики" (розв'язання кросворду)	Перевірка завдання	4	

1	2	3	4	
Тема 5. Реалізація регіональної соціально-економічної політики органами влади в	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питанням: 5.1. Роль органів публічної влади в реалізації регіональної соціально-економічної політики.	Робота на лекції	
	Практичне завдання	Практичне завдання "Аналіз реалізації окремих видів регіональної соціально-економічної політики в Україні на основі використання реальних статистичних даних" (наприклад, аналіз стану реалізації регіональної демографічної політики України тощо)	Активна участь у практичному занятті	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до колоквіуму. Виконання завдання за темою: "Практична реалізація основних складових державної регіональної політики в Україні" (закінчення аудиторного завдання)	Перевірка завдання	
	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питанням: 5.2. Механізм реалізації регіональної соціально-економічної політики та його складові частини.	Робота на лекції	
	Практичне завдання	Практичне завдання "Аналіз реалізації окремих видів регіональної соціально-економічної політики в Україні на основі використання реальних статистичних даних" (закінчення)	Активна участь у практичному занятті	1
		Колоквіум за змістовим модулем 1	Колоквіум	9
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашнього завдання за темою: "Досвід країн світу з питань реалізації регіональної політики"	Перевірка завдання	4

1	2	3	4	
Тема 6. Оцінювання ресурсного потенціалу регіону у процесі реалізації регіональної соціально-економічної політики	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 6.1. Природно-ресурсний потенціал (ПРП) як важлива складова соціально-економічного потенціалу регіону та його характеристика. 6.2. Сутність природних ресурсів як фактору розвитку регіону та їх економічне оцінювання.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання (кейс) "Моніторинг стану використання водних, лісових і земельних ресурсів в Україні"	Активна участь у кейсі	1
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Завдання за темою: "Шляхи використання інноваційно-інвестиційного потенціалу регіону для реалізації дієвої регіональної соціально-економічної політики"	Перевірка завдання	4
	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 6.3. Сучасна регіональна демографічна політика та оцінка основних її показників. 6.4. Сутність міграції населення, її види та основні показники оцінювання.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання (кейс) "Моніторинг стану використання водних, лісових і земельних ресурсів в Україні" (продовження)	Активна участь у кейсі	1
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до поточної контрольної роботи. Закінчення "Моніторинг стану використання водних, лісових і земельних ресурсів в Україні" та його оформлення	Перевірка завдання	4
	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 6.5. Трудоресурсна ситуація у регіоні та основні показники її оцінювання.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання "Здійснення оцінки стану трудоресурсного потенціалу регіонів в Україні та розрахунок основних показників розвитку регіональних ринків праці"	Активна участь на занятті	1
		Перевірка сформованих компетентностей у студентів за темою 6	Поточна контрольна робота	6
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання творчого завдання "Розробка напрямів вирішення проблем управління ресурсами як основи підвищення дієвості регіональної соціально-економічної політики в Україні" (використання методу "дерева цілей")	Перевірка завдання	3	

Продовження табл. 2

1	2	3	4	
Тема 7. Сутність і структура господарського комплексу регіону як основа реалізації	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 7.1. Сутність галузевої структури економіки регіону та її взаємозв'язок з процесом реалізації регіональної соціально-економічної політики. 7.2. Регіональна смарт спеціалізація промисловості.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання "Аналіз галузевої структури регіонального господарського комплексу із використанням реальних статистичних даних" (регіон на вибір студента)	Активна участь на занятті	1
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Есе на тему: "Використання кластерного підходу до вирішення проблем розвитку регіонального господарського комплексу"	Перевірка есе	4
	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 7.3. Промисловість – головна ланка господарського комплексу регіону. 7.4. Кластерний підхід до територіальної організації промисловості в регіонах України.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання "Аналіз галузевої структури регіонального господарського комплексу із використанням реальних статистичних даних" (продовження)	Активна участь на занятті	1
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка презентації за темою: "Сутність і структура господарського комплексу регіону як основа реалізації регіональної соціально-економічної політики"	Презентація за темою	4

1	2	3	4	
Тема 8. Розробка і впровадження регіональних проєктів як основа дієвої регіональної	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 8.1. Сутність та основні характеристики регіональних проєктів. 8.2. Об'єкти, суб'єкти, принципи та функції управління проєктами в сфері регіонального розвитку в Україні.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання "Розробка концепції регіонального проєкту на прикладі обраного регіону"	Активна участь на занятті	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до колоквиуму. Підготовка презентації як завершальний етап аудиторного завдання "Розробка концепції регіонального проєкту на прикладі обраного регіону"	Презентація за темою	4
	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція за питаннями: 8.3. Роль органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у процесі розробки та реалізації регіональних проєктів. 8.4. Вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища на процес розроблення і реалізації регіональних проєктів.	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання "Розробка напрямів підвищення дієвості регіональної політики на основі реалізації проєктів регіонального розвитку в ОТГ України"	Активна участь у практичному занятті	1
		Колоквиум за змістовим модулем 2	Колоквиум	9
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Написання есе на тему: "Міжмуніципальне співробітництво в ОТГ в умовах децентралізації"	Перевірка есе	4	
		Загальна сума	100	

Рекомендована література

Основна

1. Вступ до публічного адміністрування : навч. посібн. / Т. А. Власенко, Л. Ю. Гордієнко, О. О. Петряєв, О. О. Єрмоленко, В. І. Мельник, М. В. Грузд, А. Г. Кабанець, Г. М. Шумська, за ред. Н. Л. Гавкалової – Мультимедійне інтерактивне електрон. вид. комбінованого використ. (1.07 Гб). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – Назва з тит. екрана.

2. Дмитрієв І.А., Шевченко І. Ю. Регіональна економіка : навч. посібн. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2018. – 284 с.

3. Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення : монографія / Наук. ред. С. Л. Шульц; ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України". – Львів : ЛНУ, 2018. – 205 с.

4. Державне та регіональне управління : навчальн. посібник / О. Ю. Бобровська, Т. О. Савостенко та ін. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – 160 с.

Додаткова

5. Європейська хартія про місцеве самоврядування // Офіційний вісник України. – 2015. – № 24. – С. 450.

6. Про засади державної регіональної політики : Закон України № 156-VIII від 05.02.2015 // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 13. – С. 721.

7. Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України. ДУ "Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долишнього НАН України"; наук. редактор В. С. Кравців. – Львів, 2018. – 157 с.

8. Управління проектно-орієнтованими організаціями : навчальн. посібн. / укл. Н. Л. Гавкалова, М. В. Грузд, Т. А. Власенко, В. І. Мельник, Г. М. Шумська / за заг. ред. д.е.н., проф. Гавкалової Н. Л. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 505 с.

Інформаційні ресурси

9. Конституція України : Закон України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. – Режим доступу : <https://zakon.ra-da.gov.ua/laws/ma-in/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

10. Нормативные акты Украины. – Режим доступу : <http://www.nau.ua>.

11. Право. Украина. – Режим доступу : <http://www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html>.

12. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України №695 від 05.08.2020 р. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.

13. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України № 2189-VIII від 10.06.2018 р. (із доповненнями та змінами). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

14. Садова У. Я. Регіональна соціальна політика в Україні: критерії оцінювання та показники ефективності / У. Я. Садова. – Режим доступу : <https://dse.org.ua/arhcrive/9/13.pdf>

15. Посилання на навчальну дисципліну "Регіональна соціально-економічна політика" на сайті ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7031>